Servetifünun Edebiyatı

1. Batı edebiyatının etkisiyle gelişen yeni edebiyata geçişin yavaş ve doğal bir süreçte gerçekleşmesi gerektiğine inanan - - - -, eski edebiyata karşı ılımlı yaklaşmış, eski edebiyatın tamamen göz ardı edilmesine karşı çıkarak iyi yönlerinin korunması gerektiğini ileri sürmüş ve eski ile yeni arasında bir uyum oluşturmanın yolunu aramıştır. Sanatçı Servetifünun'un oluşumuna da hizmet eden eski-yeni tartışmasına "Demdeme" başlıklı çalışması ile dâhil olmuştur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki sanatçılardan hangisi getirilmelidir?

A) Ahmet Mithat Efendi
B) Tevfik Fikret
C) Ahmet Rasim
D) Recaizade Mahmut Ekrem
E) Muallim Naci

2. Ali Ekrem Bolayır'ın kaleme aldığı bu uzun yazı, Divan edebiyatından başlayarak o döneme kadar Türk şiirinin gelişimini anlatmakta ve Servetifünun şiirini ifade ve içerik tercihleri yönünden gözden geçirmektedir ki bu özelliğiyle bir tür özeleştiridir. Ekrem Bey Servetifünun'un dağılma nedenlerinden biri olarak da gösterilen bu yazıda Servetifünun şairlerinden başta Tevfik Fikret ve Cenap Şahabettin olmak üzere birçok şairin şiirlerinden örnekler sunmakta ve onlarla ilgili değerlendirmelerde bulunmaktadır.

Bu parçada hakkında bilgi verilen yazının başlığı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Talim-i Edebiyat
B) Edebiyat ve Hukuk
C) Dekadanlar
D) Şiirimiz
E) Sanat ve Şiirin İstikbali

3. (I) Servetifünun sanatçıları "sanat için sanat" ilkesine bağlıdırlar. (II) Cümlenin dize ya da beyitte tamamlanması kuralını yıkmışlar ve cümleyi özgürlüğüne kavuşturmuşlardır. (III) Fransız İhtilali'nin getirdiği yurt, hak, adalet, özgürlük, eşitlik gibi kavramları Türk edebiyatına taşımışlardır. (IV) Teknik açıdan sağlam eserler kaleme almış, betimlemeyi ve nesnelliği benimsemişlerdir. (V) Edebî tür ve şekiller ile üslup özellikleri itibarıyla Türk edebiyatına pek çok yenilikler getirmişlerdir.

Numaralanmış yargılardan hangisinde Servetifünun ile ilgili bilgi yanlışı vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Boulogne Ormanı Paris'in, bu memure-i medeniyetin, bir sakininde yetiştirilmiş bir memure-i vahşettir: Bir orman ki geniş caddeleri, latif köşkleri, göllerindeki adacıkların köprüleri, nehirlerinin vapurları olmasa insan Amarika'nın bir hadika-i bikri zanneder. İnsanların bir çölde yetiştirdikleri bu orman Paris'in onda birine, âdeta büyük bir şehre muadil olup orman olabilmek için hiçbir şeyi noksan değildir. Çağlayanları vardır ki Amerika'nın Niagara'sı hakkında bir fikr-i mücmel verir, gölleri vardır ki İsviçre'nin nevahi-i erbaa göllerinin birer numunesidir. Buz deryaları vardır ki insana Sibirya'dan hatıra verir. Öyle meydanları vardır ki bir orduyu müsteab-ı husulesi eder. Sekiz dizi araba istiab edecek caddeleri vardır ki üç kilometre mümted olur. Öyle koruları vardır ki topraklarına güneş isabet etmez.

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Bir gezi yazısından alınmıştır.
B) Sanatsal bir üsluba sahiptir.
C) Betimlemeye başvurulmuştur.
D) Yabancı kelime kullanımı yoğundur.
E) Nesnel bir anlatım söz konusudur.

5. Kelime-i Arabî, Farsî, Türkçe, ne olursa olsun son hecelerde tevâfuk tam bulundukça şart-ı kâfiye mükemmelen hâsıldır. İşte bu kâide-i semâ'iyeye ittibâ ettiğimiz içindir ki nazmımızda büyük bir vüs'at hâsıl oldu: Evet, muhatabımın fikri pek musarrahtı: O muğlakât-i hayaliyeden ne anlaşılır? Meali yok, yine âsâr-ı ber-güzîde adı… Şu hâl-i cehline erbâb-ı fikrin şaşılır! Farz edelim ki şu kıtanın birinci mısraını ez-kazâ eski şairlerimizden biri söyleyivereydi, biçare kıtayı ikmâl için ne kadar müşkülâta duçar olacaktı: "Musarrahtı" kelimesine kafiye bulmalı! Arabî, Farsî kelimelerin Türkçe kelimelerle takfiyesine bugün sarahaten verdiğimiz cevâz kudema beyninde musarrah olmadığından biçare nâzım bir kere "musarrah" kelimesinin pençe-i tazyîkine düştü mü artık 'mukarrah' falan gibi kafiye aramaya başlar, nihayet kafiyenin tesir-i bâridiyle müncemid bir manzume vücuda getirebilirdi.

Bu parçada vurgulanan aşağıdakilerin hangisidir?

A) Kafiye kullanmadan da ahengin sağlanabileceği
B) Arapça ve Farsça kelime kullanımının kafiye için doğru sözcük bulmak konusunda ortaya çıkardığı sorunlar
B) Kulak için kafiye anlayışının şairlerin işini kolaylaştırması
D) İyi kafiyeler bulmanın şair için bir nitelik belirtisi olması
E) Şiirde ahengin içerikten daha önemli bir unsur olduğu inancı

6. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat ve Servetifünun şiirinin farklılık gösterdiği alanlardan biri değildir?

A) Amaç
B) Zihniyet
C) İçerik
D) Nazım biçimleri
E) Vezin

7. I. Şiirin konu alanını genişlettiler.
II. Şiir dilinin günlük dilden farklı olması gerektiğini düşündüler.
III. Nazmı nesre yaklaştırdılar.
IV. Şiirde parça güzelliğini esas aldılar.
V. Parnasizm ve sembolizm etkisinde kaldılar.

Servetifünun şiiri ile ilgili numaralanmış cümleler doğru (D) - yanlış (Y) bakımından değerlendirildiğinde sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

A) (D),(Y),(D),(D),(D)
B) (D),(D),(Y),(D),(D)
C) (D),(D),(D),(Y),(D)
D) (Y),(D),(D),(D),(Y)
E) (D),(D),(D),(D),(Y)

8. I. "Bir şey güzel olmak için bizâtihi müfîd (faydalı) olmak şarttır." diyenler mahâsin-i san'atı (sanatın güzelliğini) münker (inkar etmiş) gibidirler.
II. Bugün artık yalnız manzum ve mukaffâ' (kafiyeli) söze şiir denilmekten başka güzel olmazsa manzum ve mukaffâ' söz şiir addolunmuyor (kabul edilmiyor).
III. Müellefât-ı edebiyyede (edebî metinlerde) sanat ve zînet göstermek maksad-ı aslî hükmüne girdiğinden, kelâmın bünye-i vücudu (bedeni) olmak lâzım gelen mânâ pek çok âsârda (eserde) satılık elbiseyi irae (göstermek) için istimâl olunan (kullanılan) ağaç parçalarına mümasildir (benzemektedir).

Numaralanmış yargılardan hangileri Servetifünun edebiyatının sanat görüşünü yansıtmaz?

A) Yalnız I.
B) Yalnız III.
C) I ve II.
D) I ve III.
E) II ve III.

9. I. Saat-ı semenfam (yasemin renkli saatler), gülbün-i müşkini havatır (hatıraların mis kokulu gül fidanı) gibi o güne dek benzeri görülmeyen ifade biçimleri geliştirdiler.
II. Kırılgan duyarlılıklarını belirtmek için, aşırı heyecan ifade eden ki, ve, evet gibi edatlarla ah, of, ey gibi ünlemleri sıklıkla kullandılar.
III. Şiirle düzyazı arasında bir tür sayılan mensur şiirin doğuşunu hazırladılar.
IV. Serbest şiiri büyük bir başarı ile uyguladılar.
V. Dönemin baskısı ve Fransız edebiyatının etkisi ile "toplum için sanat" ilkesine bağlandılar.

Numaralanmış cümlelerden hangileri Servetifünun edebiyatı ile ilişkili değildir?

A) I ve II.
B) II ve III.
C) II ve IV.
D) III ve V.
E) IV ve V.

10. Tolun Bey, I. Cihan Harbi sırasında esir düşen ve Sibirya'daki bir karargâhta tutsak edilen bir Türk subayıdır. Eylül 1917'de kasabaya alışveriş için gitme nöbetinin kendisine verildiği bir gün gerekli malzemeyi temin ettikten sonra aldığı kitapları incelemek üzere bir lokantaya oturur. Burada Tatar bir tüccar olan Ali Bahadır Kaplanoğlu ve kız kardeşi - - - - ile tanışır. Kitaplar, dil ve coğrafya, Türklerin kökeni, keşfedilmemiş tarihî gerçekler üzerine sohbete dalarlar. Bu sohbette tarihî gerçekleri keşfetme amacıyla Orhun vadisini, atalarının asıl yurdunu ziyaret etme kararı alırlar…

Konusu hakkında bilgi verilen bu Servetifünun Dönemi roman örneği ile ilgili parçada, boş bırakılan yere aşağıdaki isimlerden hangisi getirilmelidir?

A) Sefile
B) Nemide
C) Gönül Hanım
D) Nadide
E) Eylül

11. Servetifünun hikâyeciliği için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Geleneksel hikâyeden izler taşır.
B) Olaylar büyük kentlerde geçer.
C) Tasvire geniş yer verilir.
D) Ruh tahlilleri üzerinde durulur.
E) Genellikle alafranga yaşam tarzları ele alınır.

MEB 2018 - 2019 • Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

